

Special Daken

- Pag 3 : Kunst op het dak
- Pag 4 : De groene universiteit van Singapore
- Pag 8 : Toegangspoort naar Gent krijgt facelift

unilin nog
te krijgen
blokje 100
X 100 mm

La Tour Phare, Parijs (FR) - Architect: Tom Mayne

internationaal

01 De Tour Phare: een gevel van 297 meter

Sp De Tour Phare is het ontwerp van architect Thom Mayne (winnaar van de Pritzker Prize) met een budget van 800 tot 900 miljoen euro en een exploiteerbare oppervlakte van circa 130.000 vierkante meter die veel hoger zal uitkomen dan de naastgelegen gebouwen van de Parijse zakenwijk in Courbevoie/Puteaux.

Met een hoogte van 297 meter, een hoogte die te vergelijken is met die van de Eiffeltoren (320 m), zal hij hoger zijn dan de toren van Total, het tot op heden hoogste gebouw van La Défense (187 m) en eveneens hoger dan de Tour Montparnasse in Parijs, die 210 meter telt.

Het winnende project werd in 2006 toegekend na het instellen van een prijsvraag in het kader van een ver-

nieuwingsplan dat voorziet in de bebouwing van een oppervlakte van 450.000 vierkante meter, waarvan 150.000 door de sloop en renovatie van in onbruik geraakte gebouwen vrij is gekomen. Voor deze internationale competitie waren o.a. Manuelle Gautrand, Jean Nouvel en Jacques Ferrier genomineerd. Uiteindelijk heeft Thom Mayne van het architectenbureau Morphosis de prijsvraag gewonnen en in augustus

2010 verkreeg de opdrachtgever Unibail de bouwvergunning.

Special : De gevel als expositieruimte

Bijna honderd jaar nadat Loos het ornament in verband bracht met een wanddaad, vormt de gevel voor architecten opnieuw een geliefd onderwerp voor onderzoek en toetsing. Deze architecturale kwestie betreft niet zozeer de noodzaak of het nut van de wand, maar om de oneindige mogelijkheden van de toepassing ervan aan de kaak te stellen. De context - of deze nu een fysieke, historische, economische, politieke, sociale of programmatische is - heeft niet alleen betrekking op verplichtende regels, maar biedt eerder de gelegenheid om het verband te leggen voor een participatief dialoog dat het creatieve handelen mogelijk maakt. Bovendien is het de discipline van de architectuur als geheel die eigen grenzen en beperkingen van haar wezenlijke categorieën heroverweegt en aanzet tot uitroeiing van het vak. Tegenwoordig zijn niet alleen alle configuraties van de gevel - en 'façades' binnen de discipline - mogelijk, maar ook alle subjectieve en afzonderlijke intenties. Technieken en composities kunnen in elkaar overlopen en de moderne architectuur ontkomt er niet aan om de wisselvalligheid en omkeerbaarheid ervan te ondergaan.

La Tour Phare, Paris (FR) - Architect: Tom Mayne

Tom Mayne laat weten dat het nieuwe project is ontworpen volgens een ongekend milieubewustzijn. Het gebouw ligt tussen het congrescentrum CNIT, waar het een directe verbinding mee heeft, en de ringweg, vlakbij La Grande Arche. Op het allerhoogste niveau zullen er windturbines komen, die zullen bijdragen aan de elektriciteitsvoorziening van de kantoren.

De gevel van de toren zal dusdanig ontworpen worden dat het een natuurlijke ventilatie verzekert, waarmee veel energie bespaard wordt. Zijn volledige vorm, conisch met gebogen lijnen, zal de rechte lijnen van de meeste gebouwen in La Défense doorbreken.

Op technisch niveau bleek het ontwerp van Tour Phare behoorlijk ingewikkeld. Zijn steunpunten zijn in feite beperkt doordat eronder een zeer dicht spoorwegnetwerk loopt.

Toch zal de Tour Phare klein zijn vergeleken met de hoogste wolkenkrabber ter wereld, de toren van Taipei 101 in Taiwan met een

“ quote quote quote

hoogte van 508 meter. De Freedom Tower, die momenteel in aanbouw is op de plaats van de voormalige Twin Towers van het World Trade Center in New York, zal 541 meter meten en die is op zijn beurt nog lang niet zo hoog is als de Burj Dubai toren met een hoogte van meer dan 800 meter.

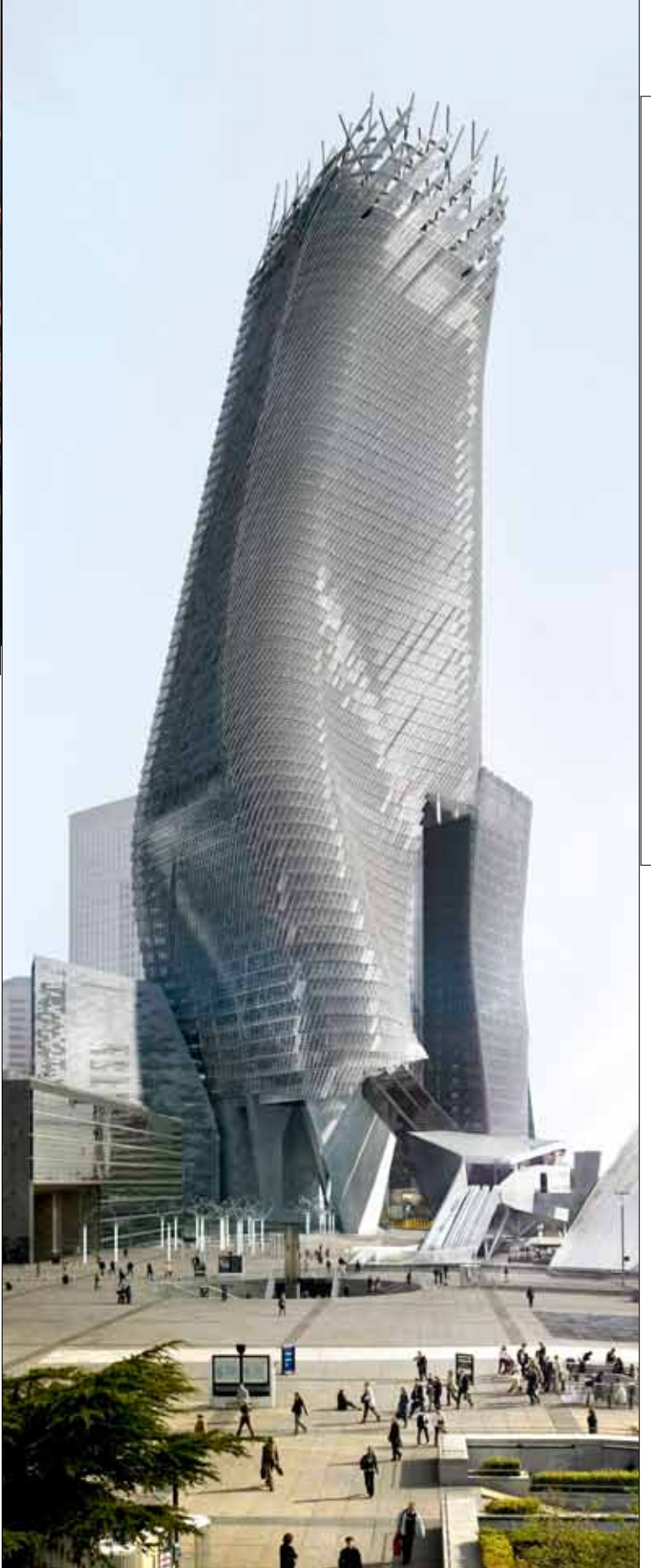
La Défense is de op één na grootste zakenwijk in Europa met momenteel circa drie miljoen vierkante meter benutte oppervlakte bestaande uit 2.500 kantoren, waar in totaal 150.000 mensen werken en 20.000 mensen wonen.

De Tour Phare maakt onderdeel uit van een renovatieplan, een grootschalige operatie die van nationaal belang is voor La Défense. Dit winnende project van een internationale prijsvraag - gelanceerd door Unibail-Rodamco in samenwerking met EPAD - heeft

als doel de stadstructuur op de locatie 'Port Nord' in La Défense te herontwikkelen en te verlevendigen. Het op technisch en milieuvlak ambitieuze architecturale plan van dit zeer hoge gebouw met uitzicht op place Carpeaux, is een innovatief antwoord op de stedelijke en economische uitdagingen van de wijk.

Unibail-Rodamco heeft de start van de bouwwerkzaamheden van Tour Phare voor de komende maanden bekend gemaakt. De oplevering van de toren en zijn stedelijke inrichting wordt in de eerste helft van 2017 verwacht.

Om de 70ste verdieping van de toren te bereiken zijn slechts twee minuten nodig. Deze prestatie is mogelijk door de dubbeldeks liften waarbij elk lift op een andere wordt geplaatst om gelijktijdig twee verdiepingen te dienen. Otis

Het project omhelst meerdere gebouwen:

- Een paviljoen met een verhoogde verdieping van 11 meter van waaruit de Tour Phare bereikbaar is via roltrappen.
- Een gebouw genaamd Le Bâtiment Est met een hoogte van 26 verdiepingen.
- Een gebouw genaamd Le Trapèze gelegen in het westen met een hoogte van 11 verdiepingen.
- De Tour Phare zelf steunt op de twee gebouwen in het oosten en westen met een voet naar voren op place Carpeaux.

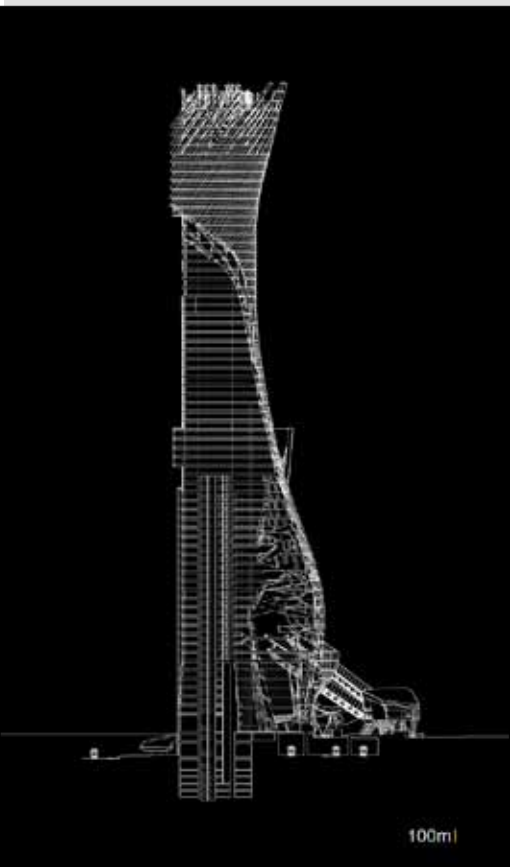
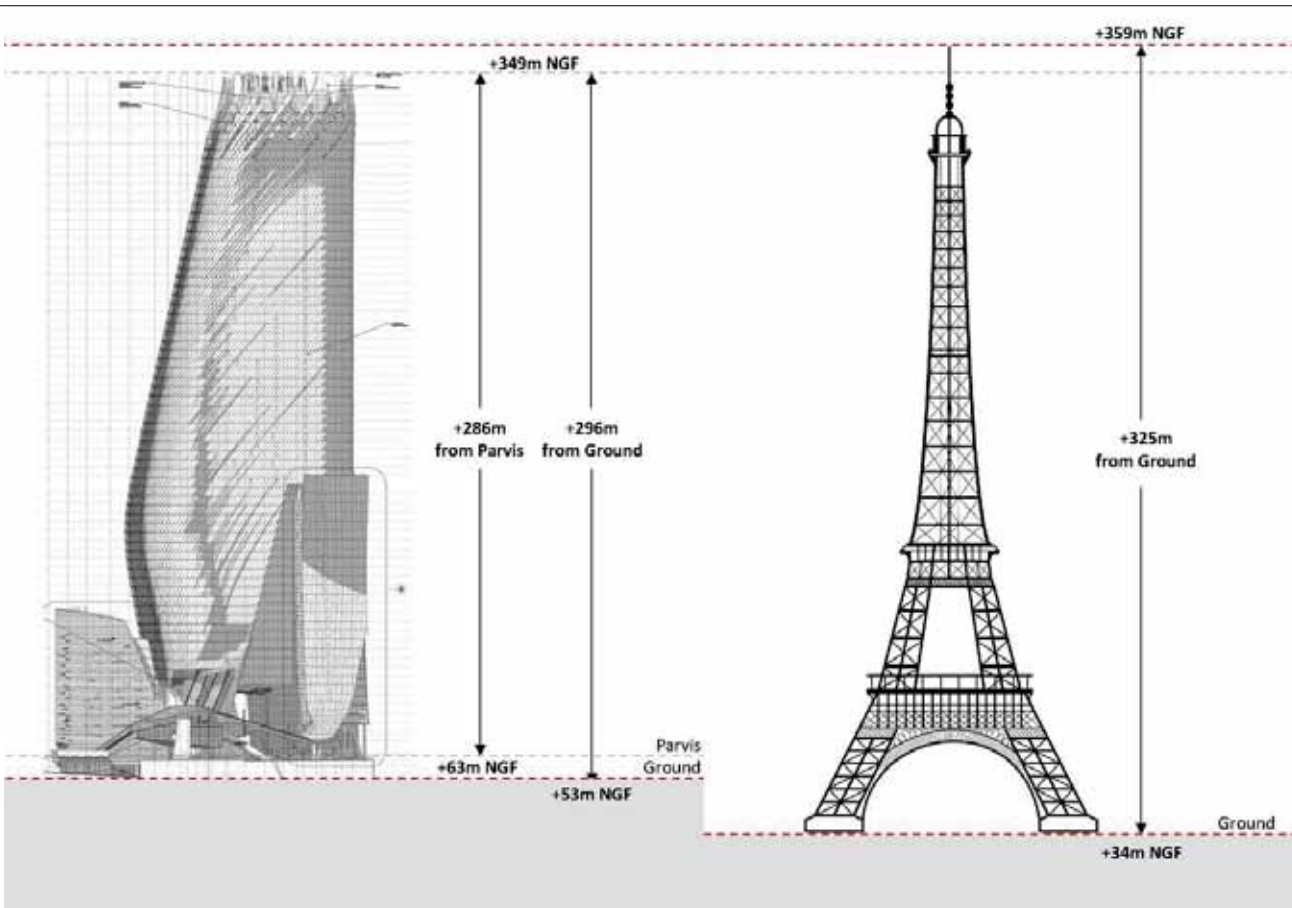
Het gehele complex vertegenwoordigt een netto vloeroppervlak (de SHON) van circa 147m² met een hoogte van 287m (hoger dan La Grande Arche) en omvat 70 verdiepingen met diverse openbare ruimtes. Het complex kan 8.000 personen ontvangen.

heeft dit systeem bedacht tijdens de bouw van de Petronas Twin Towers. De 'gebruiksvriendelijke' trappen hebben daarbij het doel het aantal liftbewegingen te verminderen.

Thom Mayne heeft veel aandacht besteed aan de esthetische kant van het gebouw: slank, soepel, vrouwelijk, ongedwongen..., en er blijven nog heel wat woorden over om dit bouwwerk te beschrijven. Bij elk perspectief wijzigt het silhouet van de toren. Bovenin zal een foyer van circa 75 meter ko-

men van waaruit men over heel Parijs kan kijken. Op de bovenste verdieping, met een knipoog naar de Franse cultuur, is een restaurant gepland. De 9.000 rijzige stalen schubben en glazen elementen vertroebelen het oog van de toeschouwer die het feitelijke eindpunt van het gebouw niet kan bepalen.

De Tour Phare ligt op het punt waar vele stedelijke verkeersstromen samenkomen en is eveneens ontworpen als een 'toegangspoort' van La Défense naar de

omliggende zakenwijken. Een grote opening van 26 meter hoog en 24 meter breed doorkruist het fundament van het gebouw, op de as van de loopbrug Carpeaux, die exclusief voor voetgangers is bestemd, en de ringweg van La Défense oversteekt om in Courbevoie uit te komen.

Met het beheersbare daglicht, de gedempte omgevingsgeluiden, de luchtkwaliteit, het geoptimaliseerd horizontale en verticale verkeer, de modulaire werkruimten...

is de toren erop ingesteld om 8.500 gebruikers per dag onder de best mogelijke omstandigheden te ontvangen.

Thom Mayne profiteerde van de hoogte van de toren om specifieke sferen te creëren: op elke verdieping is er een weergaloos uitzicht op de naburige steden geënsce-neerd rond gebruiksvriendelijke ruimtes: uitzichtplatform, dakter-ras, ontmoetingsruimte, enz.

De toren is een combinatie van staal en beton. Hij rust, zoals de andere gebouwen in de buurt, op een kalkbodem op 20 meter onder de grond. Een ander deel van de fundamente rust op pijlers die dwars door de ondergronds spoorwegen van de SNCF gaan. De technische innovatie van de toren wordt veroorzaakt door de fijne betonnen kern in combinatie met een metalen diagrid die fungeert als een 'stelt' op de betonnen kern. Deze techniek, waarmee het trillingseffect wordt vermindert, werd na 17 modelberekeningen behouden. De realisatie van de onderbouw zal gelijktijdig plaatsvinden met de bouwwerkzaamheden van de verdiepingen. Ten behoeve van de bewoners van Puteaux en Courbevoies en ter vervanging van de gesloopte loopbrug in Carpeaux zal Unibail-Rodamco een tijdelijke loopbrug bouwen.

Het milieuaspect compleeteert de drie sterke punten van het pro-

ject. Om zijn naam tot uiting te laten komen heeft de Tour Phare een dubbele schil op het zuiden. De noordelijke gevel wordt op een meer radicale wijze aangepakt en bestaat uit één lijn waardoor er een volledige transparantie ontstaat op het benutte oppervlak van 125.000m². Het beheer van de luchtkwaliteit is gedecentraliseerd zodat men de lucht op elke verdieping naar eigen wens kan beheren.

De door de liften opgewekte energie wordt opgevangen en hergebruikt, en zo gebeurt het ook met de afvoerlucht. De Tour Phare is één van de eerste gebouwen met het paspoort voor een duurzaam gebouw met een HQE (Haute Qualité Environnementale) certificaat voor voortreffelijk niveau. Het projectmanagement benadrukt dat ook tijdens de bouw dit niveau van voortreffelijkheid wordt nagestreefd. Er is een website gewijd aan het project dat eveneens in het congrescentrum CNIT wordt geëxposeerd.

De Tour Phare toont eveneens ongekende milieuprestaties, waaronder een uitzonderlijk koolstofbalans die vier keer efficiënter is dan die van een gebouw gelegen in de periferie van Parijs. Het doel is een daling van 50% ten opzichte van de drempel van de geldende energieregelgeving te bereiken. Zowel op nationaal als internationaal niveau kan de toren aanspraak maken op de beste milieulabels. ✕

FLOREN.be

STEENBAKKERIJ / BRIQUETERIE / BRICKS

DUURZAAMHEID BEGINT BIJ KWALITEIT

Dankzij de lage wateropname en hoge druksterkte van onze producten, blijft uw project ook op lange termijn haar uitzicht behouden.

Ontdek het gamma moderne en rustieke gevelstenen op : www.floren.be

U bent steeds welkom in onze toonzaal!

Floren & Cie nv / sa
Vaartkant Rechts 4 - 2960 Brecht
Tel: 03/313 81 98 - info@floren.be

Zoekertjes

Plaats een zoekertje via www.architectenkrant.be

Klein bureau met grote plannen zoekt gemotiveerde medewerker of stagiair voor alle facetten van het beroep, groot of klein. Regio Vlaamse Ardennen, contact info@bertmichels.be

TE HUUR: loft-kantoorgebouw, voormalige kantoren Verdickt & Verdickt ARCHITECTEN te Antwerpen, instapklaar, 9 ingerichte werkplekken + representatieve ontvangst- en vergaderfaciliteiten, totaal oppervlakte 230m², sanitair, kitchenette, archief, fietsenberging en drie parkeerplaatsen. Telefoon : 03 233 83 51 - E-mail : info@verdicktenverdickt.be

Tekenaar - Bestekmaker bouwkunde - Je zet het voorontwerp om in een bouwaanvraagdossier en maakt de uitvoeringsplannen op. Je maakt de bestekken en de meetstaten op. BURO II & ARCHI+I, Brussel - Telefoon : 051 21 11 05 - E-mail : jobs@b2ai.com

Met dank aan

Dit nummer 259 van Architectenkrant wordt u aangeboden in samenwerking met de volgende bedrijven:

ARTE CONSTRUCTO,
CIA, GYPROC, FLOREN
KNAUF, KUBUS, SAINT-GOBAIN
SAINT-GOBAIN WEBER, UNILIN,
VELUX, XATRAX

Architectenkrant

maandblad uitsluitend bestemd voor de professionelen in de architectuur
www.architectenkrant.be

Jules Lahayestraat 82, 1090 Brussel
Tel. 02 772 40 47 - Fax : 02 771 98 01
info@atonpublishing.com

Redactie
charles.cordemans@atonpublishing.com
(hoofdredacteur): + 32 (0)476 74 96 53
jef.heyman@atonpublishing.com
nicolas.houyoux@atonpublishing.com

Publication Manager / Advertenties
Bea Buyse: Tel. + 32 (0)477 77 93 68
bea.buyse@atonpublishing.com

Totaal bereik : 13.700 exemplaren.
Artikels, foto's en tekeningen in het redactioneel gedeelte van de Architectenkrant bevatten geen publiciteit; producten en bedrijven worden hier uitsluitend vermeld ter informatie van de lezers. Artikels met informatie van eerder publicitaire aard worden opgenomen met de vermelding "productinfo, publiciteitsreportage, ...". Alleen de auteurs zijn verantwoordelijk voor de artikels, foto's, illustraties en standpunten die in de Architectenkrant verschijnen.

Verantwoordelijke uitgever:
Philippe C. Maters
Jules Lahayestraat 82, 1090 Brussel
philippe.maters@atonpublishing.com

Maatschappelijke zetel:
new ATON Publishing sprl,
Jules Lahayestraat 82, 1090 Brussel
BE 0830.222.307

Copyright
2012 - new ATON Publishing sprl.
Alle rechten voorbehouden, die van vertaling inbegrepen.

Paraît également en français.

internationaal

04
Sp

Uitbreiding van het Danfoss Universe Park Jürgen Mayer H., Nordborg (Denemarken)

Bekend om zijn visionaire ontwerpen, geeft de Duitser Jürgen Mayer H. blijk van een transdisciplinaire aanpak door zijn werken te baseren op de communicatie en de relatie tussen het menselijk lichaam, de technologie en de natuur.

Jürgen Mayer H., geboren in Stuttgart (1965), is auteur van het beroemde Metropol Parasol, een prestigieus en uniek gebouw in het hart van Sevilla. De architect, winnaar van internationale wedstrijden, ontwierp op dichterlijke wijze de indrukwekkende parasols in houten raamwerken, die zich boven de skyline van de stad ontvouwen. Na zijn studies aan de Universiteit van Stuttgart, aan Cooper Union in New York en aan de Universiteit van Princeton, start Jürgen Mayer H. in 1996 zijn eigen kantoor in Berlijn. Al gauw onderscheidt hij zich met zijn projecten van hoge culturele betekenis: het Mensa Moltke, een 'elastische' ruimte in het centrum van de universiteitscampus van Karlsruhe en de Dupli.Casa, dichtbij Ludwigsburg. Deze laatste twee projecten hebben - als 'vervormde enveloppen' in beton met een strakke coating - spannende vormen die onmiddellijk in het oog vallen. In Georgië maakt het gebouw met het typerend silhouet op de nieuwe luchthaven van Mestia - een middeleeuwse stad vermeld op de lijst van het werelderfgoed van UNESCO - onderdeel uit van een ambitieus plan, bestemd om het toerisme in de regio

aan te trekken. In hetzelfde land, aan de Turkse grens langs de Zwarte Zee, is een douanepost (checkpoint) met een aantal uitkragende terrassen die in elke vouw zijn verhoogd. De toren dient als observatieplatform met op verschillende hoogtes uitzicht over de zee en het steile gedeelte langs de kust. In Denemarken bevinden zich twee gebouwen met een onregelmatige omtrek, ze liggen in het wetenschapspark Danfoss Universe en dienen enerzijds als grens tussen het landschap met de groene ruimtes en anderzijds als grens tussen de constructies en de technologie. De architect heeft ze bedacht als enorme brokken aarde die uit de grond rijzen. Hun silhouet intrigeert, nodigt uit tot observatie en ontdekking, om op die manier nadruk te leggen op het image van het park, dat werd ingericht voor het stimuleren van wetenschap en natuur.

Deze vier nieuwe gebouwen, bestemd als kantoren en woonruimtes, bieden met hun ligging in het historische centrum van Jena in Duitsland een vrije toegang tot het park. Hun plaatsing op de buitenste rand van

het perceel zorgt voor een open ruimte in harmonie met de structuur van de middeleeuwse stad. Het enorme nieuwe Justitiepaleis in Hasselt (België), gebouwd in samenwerking met a2o-architecten/Lens°Ass architects (Twins) en het technisch bureau Eurostation, past perfect bij de culturele identiteit van de stad. Het centrale gedeelte neemt duidelijk de vorm aan van een boom, het embleem van de stad. In Duitsland is J. Mayer H. Architects momenteel verantwoordelijk voor een commercieel gebouw met kantoren en een hotel die geïntegreerd zullen worden in het stadsplan 'Quartier M' in Düsseldorf. Met zijn fascinerend werk van een ongewone schoonheid heeft Jürgen Mayer H. al vele onderscheidingen ontvangen, waaronder een speciale vermelding bij de Mies van der Rohe Prijsuitreiking voor opkomende architecten (2003) en de Internationale Architectuurprijs van Athenaeum in Chicago (2009).

De terugkerende elementen aan de basis van zijn werk zijn getallen en data gecodeerd in schema's ter bescherming van gegevens (DPP of Data Protection Pattern). Ze worden

Danfoss Universe Park (DK) - Architect: Jürgen Mayer H.

“

quote quote quote

”

gebruikt om gebouwen, tekeningen, objecten of verbazingwekkende installaties mee te creëren. Driedimensionale modellen weergeven op die manier concrete vormen van motieven in twee dimensies. Deze aanzienlijk vergrote repetitieve elementen zijn goed zichtbaar op de gevel van Mayer, ontworpen voor de expositie 'The Street' tijdens de Biënnale van Urbanisme en Architectuur in Hong Kong. Wanneer de architect zich concentreert op de numerieke technologie, dan is het startpunt steeds een bestaande stedelijke omgeving. Dit leidt tot interessante en onverwachte resultaten. De technologie bepaalt niet de resultaten maar wordt een

instrument om op die manier te zorgen dat de stedelijke ruimtes worden opengesteld voor veelvoudige interventies. Het is een manier om deze technologie te ontwerpen ten dienste van de humanisering van onze dichtbevolkte steden.

Gebroken dak

De Cumulus Hall (Curiosity Center) van het Deense wetenschapspark wordt gekenmerkt door het dak met krommingen en arabesken. Hoewel sommigen er misschien een skipiste in zien, zijn het voor architect Jürgen Mayer H. echter wolken. De Cumulus Hall heeft een metalen gevel en

een dakbedekking in bitumen. Op de oppervlakte van 1200m² worden tentoonstellingen en instructieve wetenschappelijke experimenten gehouden. Het gebouw werd in 2007 ingewijd.

Danfoss Universe is een park van 5,5 hectare opgenomen in het agrarisch landschap van Nordborg, naast het huis van de oprichter en het Danfoss-HQ. Het complex bestaat uit wandelpaden tussen de paviljoens en groene ruimtes, voor het verkennen van de natuurverschijnselen of technologieën en inrichtingen die door machines en apparaten functioneren, men kan ze aanraken en hun mechanismen van dichtbij bekijken.

Slechts twee jaar na de opening van dit complex was de toeloop van bezoekers zodanig groot dat een uitbreiding nodig was om meer voorzieningen in de zin van ontvangst, recreatie en dienstverlening te bieden. Hierdoor zijn twee nieuwe gebouwen geïnstalleerd, waarvan de namen net zo fascinerend zijn als de vormen die hen onderscheiden: Curiosity Center, een expositieruimte en Food Factory, een restaurant/cafetaria.

Het Curiosity Center heeft een bijzonder strategische rol voor de functies van Danfoss Universe. Door de overdekte ruimtes kan het park ook in de winter bezocht worden: thematentoonstellingen en didactische momenten gericht op wetenschappelijke experimenten.

Jürgen Mayer heeft de gebouwen bedacht en gerealiseerd als grote brokken aarde die uit de grond rijzen, het park binnendringen en met hun aanwezigheid lijken te waken over het natuurlijke en aangelegde landschap rondom hen. Het bijzondere karakter van hun geometrie waarin de fantasie zich vermengt met verwijzingen naar de natuur, dient gelijktijdig als zowel grens tussen het landschap en de groene ruimtes als die van de constructies en de technologie.

De onregelmatige omtrek van beide structuren, waarmee de scheidslijn wordt verward tussen het natuurlijke en het bebouwde landschap, bepaalt in wezen een nieuwe horizon in het park. Hun dynamisch silhouet, gemaakt van holle oppervlakken en hoekige profielen, intrigeert, nodigt uit tot observatie en ontdekking, en benadrukt hierdoor het image van het park dat tevens werd ingericht om kennis te stimuleren. Beide gebouwen gaan op een zeer iconische wijze verder dan hun functie als 'verpakking', waaruit blijkt dat de paviljoens niet alleen maar zijn ontworpen als 'dozen', maar zijn uitgegroeid tot een attractie, een referentiepunt met vooral een inhoudelijke 'prelude'. ✕

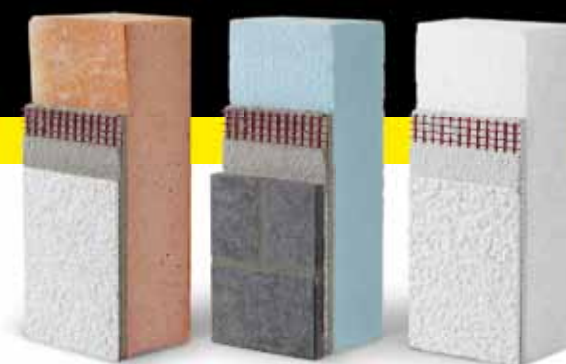
Binnen bijzonder behaaglijk, buiten gewoon mooi

Ontdek nu het **weber.therm** gamma : een assortiment systemen en producten voor buitengevelisolatie. Bespaar dankzij **weber.therm** op uw energieverbruik en geniet van de vele overheidspremies met betrekking tot deze systemen.

Voor alle technische informatie en bestekteksten, contacteer ons op 02 254 78 54 of surf naar www.weber-belgium.be.

www.weber-belgium.be

weber
SAINT-GOBAIN

velux nieuw

King's Cross, Londen (UK) - Architect : Lewis Cubitt, 1852 - John McAslan & Partners, 2012

internationaal

07 Het Londense station Kings Cross herrijst uit zijn puin

Eén van de duurste stationsrenovaties in Europa heropent zijn deuren voor het publiek deze maand, na een verbouwing die £500 miljoen gekost heeft.

Gedeeltelijk vernield tijdens WO II, verminkt door toevoeging van banale paviljoenen in de jaren 70 en in het slecht gezelschap van een wijk in compleet verval, King's Cross is vandaag opnieuw één van de spectaculairste stations in Europa. Gebouwd in 1852 door Lewis Cubitt, een beroemde architect uit het industriële tijdperk, laat het bouwwerk zich opnieuw in alle glorie bewonderen.

Het station is geklasseerd Grade I door English Heritage, het officiële organisme voor de bescherming van het patrimonium in het Verenigd Koninkrijk. De uitdaging was dus aanzienlijk, hoe te beantwoorden aan de vraag voor verdriedubbeling van de capaciteit om 57 miljoen jaarlijkse passagiers op te vangen en tevens de ingreep op het historische gedeelte te minimaliseren.

Voor de architecten McAslan & Partners is het avontuur begonnen in 1997, nadat ze de competitie gewonnen hadden. De timing werd

“

quote quote quote

”

in 2005 opgevoerd naar aanleiding van de toewijzing van de 2012 Olympische Spelen aan Londen.

De meerderheid van de critici zijn onder de indruk van de geslaagde balans tussen de vereisten voor modernisering en de belangen van de historici.

Het meest spectaculaire nieuwe gedeelte is een 7500 m2 overdekkende halfronde koepel die verrijst, niet aan de hoofdgevel, maar langs de westelijke zijgevel. Zodoende is er een interactie met St. Pancras, waar nu de Eurostar sneltreinen aankomen uit Parijs en Brussel.

Deze enorme structuur werd gerealiseerd door Arup en behuist alles wat een station van de 21ste eeuw nodig heeft, shopping, horeca, wachtruimtes en business class salons en, natuurlijk, de loketten. Eén der redenen voor het koepel concept op de begane grond is de aanwezigheid van een gigantische toegangshall naar niet minder dan 6 metro lijnen, net onder die nieuwe structuur. Er was dus geen sprake van het toevoegen van gewicht.

Tot voor kort zouden de Londeners er alles voor gedaan hebben om King's Cross te vermijden, nu is het een bestemming geworden. ✕

"The Ambition of The Territory" - Team AWJGGRauaDVVTAT

08 expo Team AWJGGRauaDVVTAT vertegenwoordigt België op 13e Architectuurbiënnale van Venetië

"The Ambition of the Territory", Vlaanderen als ruimtelijke blauwdruk voor Europa

"Zij die enkel naar de architectuurbiënnale komen om de pareltjes van de hedendaagse architectuur te zien zijn bij ons aan het verkeerde adres!" Het is duidelijk dat Architecture Workroom Brussels (AWB), coördinerend brein achter Team AWJGGRauaDVVTAT, wil aantonen dat een architectuurbiënnale veel meer kan zijn dan een samenraapsel van de beste hedendaagse architectuur. Met "The Ambition of the Territory" pleiten ze voor een herdefiniëring van het Vlaamse territorium als antwoord op de Europese ruimtelijke problematiek.

De Belgische inzending voor de internationale architectuurbiënnale van Venetië wordt beurtelings georganiseerd door de Vlaamse en de Franse Gemeenschap. Dit jaar is het de beurt aan Vlaanderen. Het Vlaams Architectuurinstituut (VAi) en het Team Vlaams Bouwmeester bundelden de krachten en schreven een wedstrijd uit. Van de 31 kandidaten is het Team AWJGGRauaDVVTAT dat België van 29 augustus tot 25 november mag vertegenwoordigen in Venetië.

AWJGGRauaDVVTAT?

AWJGGRauaDVVTAT. What's in a name? Letterlijk gaat het om een versmelting van de verschillende teamleden: Architecture Workroom Brussels, de cartograaf/graficus Joost Grootens, het Franse ontwerp-bureau GRAU, architecten De Vylder Vinck Taillieu en kunstenaar Ante Timmermans. Maar Joachim De Clerck, projectleider bij Architecture Workroom Brussels (AWB) minimaliseert het belang van de teamnaam: "De naam van ons team is eigenlijk - door de correspondentie met het VAi - per toeval ontstaan en blijft in

onze ogen ondergeschikt aan de titel van het project; "The Ambition of the Territory".

De onuitspreekbare naam weerhoudt de jury - voorgezeten door Christof Grafe (directeur VAi) en samengesteld uit Vlaams Bouwmeester Peter Swinnen, Stefan Devoldere, Adinda Van Geystelen, Jan Boelen, Hans Leinfelder, Vicky Richardson, Klaus Bondam, Wim van den Bergh en Axel Clissen - er alleszins niet van om het team aanstaande zomer naar de hoogmis van de architectuur te sturen. Toen Joachim De Clerck, samen met coprojectleider Roeland Dudal, het project indiende dacht hij niet meteen als winnaar uit de bus te komen. "Het hield een zeker risico in om voor ons te kiezen. In die zin dat in ons voorstel het eindproduct niet op voorhand gekend was, en het eerder een methodologie omhelsde. Het feit dat wij genomineerd zijn getuigt dan ook van een bepaalde ingesteldheid van de jury". Juryvoorzitter Christoph Grafe is alvast overtuigd van de kracht van de Belgische inzending: "Inzake totaalconcept, dus enerzijds de samenstelling van het team en anderzijds de symbiose tussen ontwerp en onderzoek, is Team AWJGGRauaDVVTAT in staat een gedurfd Belgisch statement neer te zetten in Venetië."

Vlaanderen als transnationaal, metropolitaans systeem

De oproep van het VAi en het Team Vlaams Bouwmeester ging gepaard met een tweedelige vraagstelling; "maak een ontwerpvoorstel voor het paviljoen in Venetië en lever een bijdrage aan VIA Ruimte, het ruimtelijke facet van het politieke ambitiedocument Vlaanderen in Ac-

tie." Architecture Workroom beantwoordt deze vraagstelling aan de hand van praktijkgerichte scenario's die uitgaan van een 'Europese metropoolgedachte'. "Volgens ons is de metropool de enige vorm van verstedelijking die een antwoord kan bieden op het ruimtelijke vraagstuk. Wij stellen als mogelijke oplossing de transnationale metropool voor, de metropool als een soort van update van onze stedelijke geschiedenis."

"The Ambition of the Territory" gaat via een negental atelierssessies, samengesteld door de teamleden en gesteund door nationale en internationale experts, opzoek naar een antwoord op de complexe ruimtelijke situatie in Vlaanderen. Om uiteindelijk tot een aantal scenario's te komen die kunnen gelden als blauwdruk voor een ruimtelijke benadering van heel Europa. Met hun voorstel wil Architecture Workroom in eerste instantie een hiaat in de ruimtelijke visie in Vlaanderen aankaarten. "Vandaag heeft het territorium in Vlaanderen geen stem. Er is nood aan een algemeen ruimtelijk plan om het Vlaamse territorium te herbekijken en te sturen", stelt Joachim De Clerck. "We staan in Vlaanderen voor een zeer grote uitdaging. Op een eerder klein territorium komen een hele resem maatschappelijk verweven vragen samen." De Clerck doelt hierbij op het spanningsveld dat vaak ontstaat tussen landbouw, energieproductie, verstedelijking, woonuitbreiding, belangrijke economische assen (bv. wegen, havens en kanalen) en de natuur (bv. overstromingsgebieden). "Ons voorstel houdt in dat we deze schijnbare uitersten beter op elkaar gaan afstellen door ze te herdefiniëren waardoor de afzonder-

//

quote quote quote

//

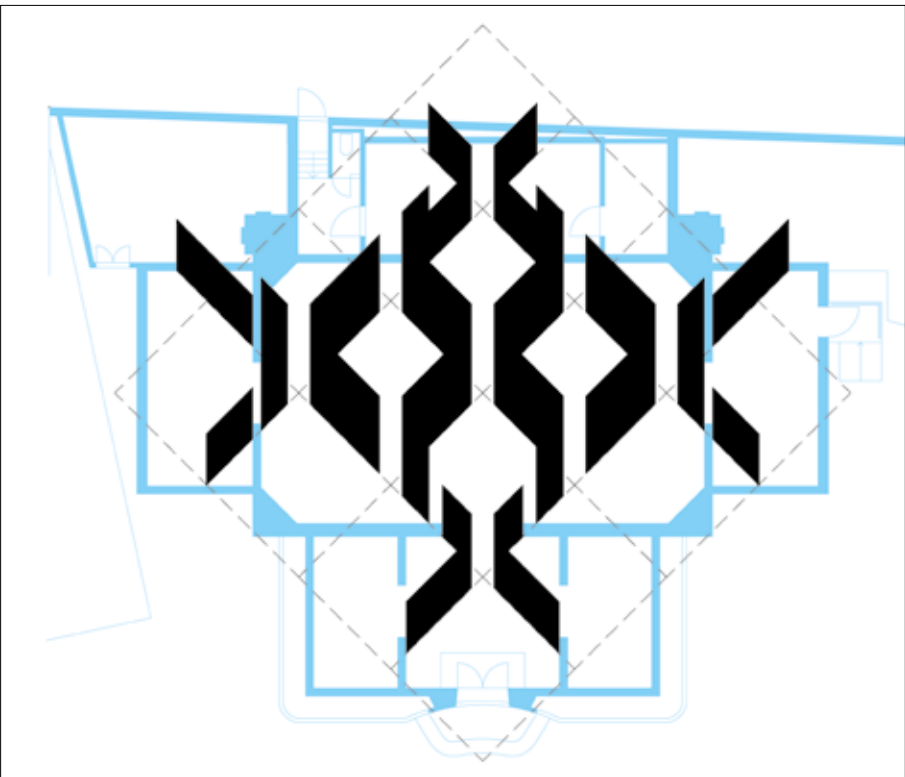
lijke ruimtelijke facetten minder eng worden ervaren", aldus een overtuigde De Clerck. "Concreet worden al deze facetten ondergebracht in een negental ateliers, waar ze afzonderlijk worden verwerkt, om ze vervolgens systematisch op elkaar af te stemmen."

Het werkproces bestaat uit drie delen. "In eerste instantie is er het pamflet waar we de jury al mee wisten te overtuigen, daarna worden de atelierssessies opgezet om ten slotte tot twee presentaties te komen; één op de Architectuurbiënnale van Venetië en één in deSingel in Antwerpen". Het uitgangspunt van het project is de stijgende demografie in Europa, de toenemende graad van verstedelijking en hoe we hier een planmatig antwoord op kunnen bieden. De Clerck benadrukt de ernst van de situatie: "Momenteel leven 73% van de Europeanen in een verstedelijkte omgeving, tegen 2050 zou dat aantal 84% bedragen. Vlaanderen zal tegen 2050 een bevolkingstoename van één miljoen mensen kennen!" Omdat Vlaanderen nu al zo dichtbevolkt is, wordt dat een enorme uitdaging. Om dit te kunnen opvangen wil AWB samen met de rest van het team een ruimtelijk plan ontwikkelen dat als model kan staan voor heel Europa. Een tweede luik is het ecologische verhaal, dat zich voornamelijk zal toespitsen op de relatie met het water in onze contreien. "Om ons

bij deze problematiek bij te staan schakelen we externe actoren in. Dit kunnen bijvoorbeeld specialisten zijn in water management, het drinkwaterbeheer van Vlaanderen of vertegenwoordigers van de Boerenbond."

Een derde aspect is economie. De Clerck en Dudal wijzen op de misplaatste perceptie die heerst in Vlaanderen en Europa waarbij verondersteld wordt dat Europa de hersenen van de wereld zijn en handenarbeid best wordt uitbesteed aan het buitenland. "Dit is een foute redenering." Een citaat van de Amerikaanse econoom Bruce Katz geeft volgens De Clerck perfect hun visie weer: "Handen en hersenen zijn samen nodig om innovatie mogelijk te maken." Deze twee krachten krijgen dan ook een belangrijke plaats in het pamflet "The Ambition of the Territory". "We moeten opzoek gaan naar een manier om onze toekomstige metropolen beter af te stemmen op verschillende beroepscategorieën, en niet alleen op de dienstensector zoals vandaag het geval is. Het is belangrijk dat we vanuit een metropolitaans Europa gaan denken." Om dit te verwezenlijken zal het team op maandelijke basis in dialoog treden met transnationale afgevaardigden van o.a. Eurometropool, de Maasregio, Rotterdam-Antwerpen en Brussels Metropolitan.

Roeland Dudal wijst op het belang

van de maatschappelijke impact van “The Ambition of the Territory”. “De eigenlijke doelstelling is een maatschappelijk draagvlak te bewerkstelligen waardoor een ruimtelijk besef wordt aangewakkerd. Er is nood aan een mentaliteitswijziging waarbij men in de toekomst meer geneigd is om sneller beroep te doen op mensen die vanuit hun beroepspraktijk dagelijks met ruimtelijk denken bezig zijn.” AWB pleit er dan ook voor om architecten, stedenbouwkundigen en ontwerpers op een meer opportuun moment bij een project te betrekken. “De inschakeling van ‘ruimtelijke denkers’ bij de beginfase van een project zou een natuurlijke reflex moeten worden. Op die manier kunnen ruimtelijke conflictscenario’s als bij De Lange Wapper of Uplace in de toekomst misschien worden vermeden”, aldus Dudal.

Een paviljoen als laboratorium

Net als de vorige edities vormt ook dit jaar het 105 jaar oude Belgische paviljoen in Venetië het decor voor de Belgische inzending voor de architectuurbiënnale. Het gebouw, een ontwerp van de Belgische architect Léon Sneyers (1877-1949) werd in 1907 opgeleverd en was het eerste buitenlandse paviljoen dat in de Giardini della Biennale (tentoonstellingspark van de Biënnale van Venetië) werd ingehuldigd. De huidige look van het gebouw wordt voor een groot deel bepaald door de ingrijpende renovatie en modernisering door architect Georges Baines in 1996. Waar het exterieur tijdens deze 13e editie van de architectuurbiënnale vrijwel gevrijwaard zal blijven van enige architecturale ingreep, zal dit zeker niet gelden voor het interieur van het complex.

Dudal: “Net omdat het bestaande paviljoen al meer dan een eeuw oud is en dateert uit een tijdsgeest waarin paviljoenen enkel dienden om nationale pronkstukken uit de beeldende kunst uit te stallen, maakt dat het een nogal oubollige museale ruimte is. Maar vanwege de robuuste structuur straalt het toch een zekere kracht uit. Ons ontwerp voor de scenografie gebruikt deze krachtige contouren, maar vult ze anders in. We gaan een nieuw soort territorium bouwen dat haaks op het grondplan van het bestaande paviljoen staat. Het nieuwe territorium neemt als het ware het oude over, net zoals dit in de praktijk op Vlaamse bodem moeten gebeuren. Het door ons opgezette laboratorium, als een beweging naar een metropolitaans Europa, zal fysiek aanwezig zijn in de scenografie. Waardoor een ander blikveld wordt gecreëerd, net zoals we met ons project een andere kijk willen geven op het Vlaamse territorium.” Om dit te verwezenlijken gaat de tentoonstellingsruimte voor een groot deel bestaan uit spiegels. “Door het blikveld te verdraaien verwezenlijken we eigenlijk een verruiming, zo maken we de weg vrij voor nieuwe ideeën”, verduidelijkt Dudal. “Het zal alleszins een atypische presentatie zijn voor diegenen die van een architectuurbiënnale verwachten dat ze enkel de pareltjes van de hedendaagse architectuur zullen te zien krijgen.”

“The Ambition of the Territory”: Te bewonderen van 29 augustus tot 25 november in het Belgisch paviljoen op de Architectuurbiënnale van Venetië. Voor meer praktische info: www.labiennale.org

Door Egon Verleye

Architect : Benoit Bladt

boek

Buitengewoon Belgisch Bouwen reikt Awards uit

De nieuwste uitgave van het boek 'Buitengewoon Belgisch Bouwen' is uit en de bijhorende architectuurprijzen werden bekendgemaakt. De laureaten zijn de bureaus Bart Coenen, Marc Macken, denc!-studio, Benoit Bladt en DSP2.

Het boek 'Buitengewoon Belgisch Bouwen', de opvolger in de reeks van het Belgisch Budget Bouwboek, is een heus coffee table book, groot van formaat en rijkelijk geïllustreerd. De uitgeverij 2voor5 pakt om de twee jaar uit met zo'n uitgebreide versie, die zich niet beperkt tot budgetvriendelijke woningen. Het Budgetboek houdt zich aan projecten gerealiseerd met een beperkt budget.

Dit jaar gaan we voluit en zien we royale projecten van voornamelijk villa's met veel groen, zwembaden en wat men noemt, een buitengewone architectuur. Voor wie bouwen wil en dit soort woningen het einde vindt, is dit boek echt een inspiratiebron. Je krijgt er meteen ook het kruim bij van de architecten, die dit soort panden optrekken.

Al gaat het vooral om Vlaamse bouwmeesters. Het boek noemt zich wel Belgisch, maar de Franstaligen zijn amper vertegenwoordigd. Daar bestaat wel een verklaring voor. Er wordt gewoon veel meer individueel gebouwd aan Vlaamse kant.

“pur et dur”

Deze Franse uitdrukking dekt de lading van het schip. Als je met enige

snelheid door het boek bladert, dan zou je bijna kunnen denken dat dit de catalogus is van slechts één grote bouwfirm. Omdat heel veel woningen, niet allemaal natuurlijk, verbazend goed op elkaar lijken. Het gaat bijna telkens om constructivistische composities, een beetje Bauhausachtig en fifties, van twee tot drie balken (schoendozen) die soms op elkaar gestapeld liggen of naast elkaar op een bedje van wat groen.

Het is zo'n beetje zoals de moderne keukens die ons tot vervelends toe verrast met frisse composities op het bord. Die balken zijn dan eens zwart, grijs of liefst wit. Dat is ook het palet van de meeste interieurs. Ronde, golvende vormen en brute materialen komen zelden voor, omdat de meeste bouwheren en bouwmeesters wellicht houden van net, zuiver, glad en strak. De uniformiteit is verrassend groot.

Dit is geen kritiek, maar een vaststelling dat een groot deel van het Vlaamse publiek houdt van propere woningen, zonder chaos, rommel of artistieke nonchalance. Dat heeft minder te maken met het artistieke credo van 'less is more' dan met smetvrees. Clean en cool kunnen best arm en burgerlijk zijn. Dat geldt

ook voor de interieurs die behoorlijk saai zijn.

Dat neemt niet weg dat zo'n boek je echt verrast, want het moet gezegd, de technische kwaliteit van veel projecten is puik. Of er dan geen andere woningen zijn? Zeker, we publiceren ze trouwens graag in ons blad. Maar de woningen met interieurs en exterieurs die beter passen bij de nonchalante huisstijl van bijvoorbeeld de Elle Decoration, vind je zelden terug bij award.

De lijst van de uitgereikte Architectuur Awards van de Belgische Budget Bouwboeken van de afgelopen jaren:

- 2007: bureau A154
- 2009: BLAF Architecten
- 2010: Lie Ulenaers Architecten
- 2011: Teema Architecten
- 2012: Pressaward: bureau DSP2
- 2012: Partneraward: Architectuurbureau Bart Coenen
- 2012: Architectaward: Marc Macken Architecten
- 2012: Like-award: Benoit Bladt en denc!-studio (2 winnaars)

Belgisch Budget Bouwboek, kost 49,95 euro, telt zowat 1000 illustraties en wordt op Batibouw aan het grote publiek voorgesteld.

onderneming 10 titel titel???

ip 3 colonnes

1. Worden in uw bedrijf de onderzoeken naar nieuwe produkten en technieken door de evolutie binnen de architectuur beïnvloed?

Natuurlijk!

Er zijn verschillende aspecten die hier een invloed spelen.

- De richtlijnen verwachten dat wij de de ketel of warmtepomp in het beschermd volume moeten opgesteld worden. Dit heeft 3 concequentie's.

Het produkt moet stil zijn, het moet kompakt zijn en het oog will ook wel wat. De kelder, de garage of de stookplaats was ons vaak toegewezen.

- Voorzien wij een zonneboiler dan moeten we wel de zonnepanelen een plaatsje gunnen onder de zon. De verbindingsleidingen tussen de zonnepanelen en de zonneboiler moeten ook hun plaats krijgen.

Kiezen we voor een warmtepomp moeten we of een boring hebben in de tuin of de oprit ofwel een externe unit. Dit mag niet storend zijn.

- De isolatie van onze gebouwen gaat er op voorruit. Maar de warmwatervraag blijft maar stijgen. Kleine ketelvermogens en veel warm water is niet evident maar wij hebben daar nieuwe ontwikkelingen voor.

2. Draagt uw productie; volledig of onvolledig bij aan het architectuur-imago?

In die zin dat een gebouw technieken nodig heeft om het gebouw leefbaar te maken hebben wij een belangrijke bijdrage, al moeten wij dit niet overdrijven.

Als de architect een gebouw ontwerpt kan hij door de technieken een bepaalde stempel geven. Zo kunnen zonnepanelen een decoratieve tint geven aan een gebouw. Het juist plaatsen van glaspartijen kan de passieve zonnewinsten ook beïnvloeden. Meestal zal onze bijdrage beperkt zijn want technieken zijn meestal diskreet. Ze zijn opgeborgen in een stookplaats of een berging.

3. Op welk niveau worden voor uw bedrijf de belangrijke beslissingen genomen?

Op bijna alle niveau's.

- Op europees vlak heeft men vastgelegd dat de nieuwe gebouwen tegen 2021 een quasi zero-verbruik moeten hebben. Dat gebouwen geen verwarming niet meer zullen hebben is fout. We gaan wel de zon meer gaan gebruiken om de gebouwen te verwarmen of een warmtepomp. Naast het beter isoleren zullen we de gebouwen kierdichter moeten maken en dit is voor mij de grootste uitdaging. Als we een gebouw kierdichter maken moeten we de ventilatie bewaken.
- Ecodesign: Wij wachten nu al jaren op deze richtlijn. De Europese ambtenaren geraken er maar niet uit.
- Nationaal of gewestelijk niveau. De regelgever zal de Europese richtlijnen dan vertalen op regionaal en/of federaal niveau. Wij aanvaarden dat de regionale overheden wel hun eigen accenten mogen leggen maar wij betreuren ten zeerste dat er niet meer overleg is tussen de gewesten.

4. Welke zijn de verplichtingen die uw ondernemingszin het meest intomen?

Het is absoluut noodzakelijk dat de regelgever een stabiele economische omgeving organiseert voor de partikulier of de investeerder.

De brutale afschaffing van de belastingsaftrek is destruktief. De gewesten hebben dan wel de bevoegdheid maar nu weten ze niet wat ze gaan doen.

Wij gaan ervan uit dat de markt van de zonneboilers met 40 % zal zakken. De condensatieketel die bijna de standaard was geworden zal terug vervangen worden door lage temperatuurketels.

5. Welke zijn volgens u de meest belangrijke waarden?

Wij staan voor 8 waarden. Ze staan ook op onze visitekaartjes. Ik licht er enkele van op.

- Top Quality: Viessmann gaat voor kwaliteit. Ik ben al méér dan 21 jaar actief in dit bedrijf en telkens brengen wij produkten op de markt die synoniem zijn voor kwaliteit.
- Innovation: De baseline „climate of innovation“, die wij dragen spreekt voor zichzelf. Viessmann heeft vele patenten en, nu ook, ontwikkelen wij produkten die een rendement hebben van 135 en 145 %.
- Efficiency: Of het nu over onze produkten gaat dan wel onze diensten, wij betrachten altijd om efficiënt te zijn.
- Fairness: Wij gaan fair om met personeel, klanten en ook onze eindverbruikers.
- Reliability: Onze produkten zijn uw vertrouwen waard maar ook ons bedrijf. Al meer dan 50 jaar hebben wij consequente gedragsregels en verkoopspolitiek. ✕

nog nieuw

Stilte aub !

Gyproc SoundBlock

*Voor al uw projecten waar
optimaal geluidscomfort gewenst is !*

www.gyproc.be

reizen

1 2 Archidays 2012

De kunst van het bouwen is vooreerst een zaak van verbeelding, dan van kennis en uiteindelijk van techniek. En het is ook een 'geesteshouding alvorens een beroep' zoals Le Corbusier het zo goed verwoordde. Om uw creativiteit en vakkennis te ontwikkelen, stellen we u sinds vele jaren de ARCHIDAYS voor.

Abu Dhabi en Dubai

ARCHIDAYS staat voor het ontdekken van verre continenten in kleine groep met een maximum comfort tijdens de bezoeken. Ze worden georganiseerd door een erkend specialist van reizen van hoog niveau, met formules die u een maximum aan keuzevrijheid laten en met steeds opmerkelijke bestemmingen wat betreft architectuur, zowel historisch als eigentijds. Dit alles maakt het succesrecept uit van ARCHIDAYS bij de professionelen in de bouwkunst.

Programma en inschrijvingsformulier op:
www.architectenkrant.be

Burj al Arab, Dubai (AE)

enquête 2012

Hartelijk dank!

Uw Krant heeft zich sinds de oprichting, alweer 16 jaar geleden, gestaag ontwikkeld mede door de steun van het steeds groeiend aantal lezers.

Tijdens de recent, in januari 2012, gehouden lezersenquête heeft 88% van de 1.150 respondenten verklaard dat zij de Architectenkrant liever lezen dan andere tijdschriften en nieuwsbladen over architectuur. En, hiermee samenhangend, blijkt dat zij de meest aandachtige en meest regelmatige lezers zijn: 89% onder hen verklaart de Krant geheel of gedeeltelijk te lezen.

Dankzij uw loyaliteit blijft de Architectenkrant met haar elektronische supplementen (newsletter en website) uw belangrijkste media-informatie.

Stuur ons uw ideeën en suggesties om uw Krant nog aantrekkelijker te maken naar: news@architectenkrant.be. We zullen u vanzelfsprekend antwoorden!

Nogmaals hartelijk dank voor uw loyaliteit!

Het team van de Architectenkrant: Charles Cordemans, Nicolas Houyoux, Jef Heymans, Jo Van den Borre, Bea Buyse, Pascale Cloots, Philippe Maters.

PS: voor het ontvangen van de volledige resultaten per e-mail: pascale.cloots@atonpublishing.com

knauf halve H